

898

פרוטוקול מס. 129 / א'

מישיבת ועדת הכספים שהחקיימה ביום ד', ג' באב
משס"ז, 11 ביולי 1956, בשעה 8.50

ש.ה.

הנוכחים

חברי הוועדה:
י. גורי - היו"ר
י. אפרתי
ח. אריאב
י. בדר
א. בהיר
מ. חזני
נ. לויין
י. ספיר
י. פורדר
א. הרצפלד

מוזמנים:
שר האוצר ל. אשכול
ד"ר ברוש - נציב מס ההכנסה
מר עמיר - מטעם משרד האוצר

סדר היום

- א. דו"ח ועדת המשנה בענין הטלת יהב-מגן על מיצי הדר;
- ב. חשובות שר האוצר על שאלות חברי הוועדה;
- ג. סדר עבודת הוועדה.

היו"ר י. גורי: אני פותח את הישיבה.

אבקש את מר חזני למטור לוועדה דין וחשבון על החלטות ועדת המשנה בקשר לתלונות על הטלת יהב-מגן על מיצי הדר.

מ. חזני: בחוק נאמר כי יש להטיל יהב-מגן "להוציא מיצי אשכוליות, תפוזים, ענבים וכד'". הוועדה סיכמה פה אחד כי אותו נימוק שהיה קיים בשעת עריכת החוק לפטור מצים אלה, קיים עד היום הזה. מוצר זה עשוי כולו חומר גלם מחוצרת הארץ, ברה שאין דרך אחרת לשווקה, ואין לגרום להפחתת הצריכה. לדברי המשלחת ירדה הצריכה מאז הטלת יהב-מגן על יד האוצר, בשליש. החלטתו של האוצר להטיל על מצים אלה יהב-מגן נאחזת בהגדרתו של המפקח על המזונות, המכנה מיצים אלה בבקבוקים "משקה פרות". הוועדה סיכמה כי אין כל טפק שבמקום שנאמר "להוציא מיצי אשכוליות, תפוזים וענבים" הכוונה היא למה שרגילים לכנות בשם זה, ואין להיאחז בהגדרה בלתי מקובלת. משום שהעונה בעיצומה והטלת המם הפחיתה את הצריכה, ממליצה הוועדה בפני שר האוצר לבטל היטל זה בהקדם.

י. בדו: אם כי אינני מסכים עם הנימוקים שהביאה הוועדה, החלטתי לא לערער על מסקנותיה.

הוחלט להמליץ בפני שר האוצר לבטל בהקדם את הטלת יהב-מגן על מיצי הדר וענבים, המכונים "משקה פדות".

מ. חזני: בקשר למיצי הועלתה גם בעיה של תרכיזים קפואים. מוצר זה נועד כולו ליצוא והוא נאבק קשה ביחוד בחוצות האמריקנית. שיווקו מסובך מאד, מפני ההכרח לשמרו במצב קפוא. כדי לבחון את אמצעי השיווק היעילי ביותר, צריכים הייצורניט לשווק כמות מוגבלת בשוק המקומי, מבלי שיהיו להם רווחים על כך - כפי שאישר זאת נציג המועצה לשיווק פרי הדר. אולם גם כמות מוגבלת זו המשווקת בארץ למטרות נסיוניות, לא נקלטה משום הטלת יהב-מגן. מבחינה פיסקלית אין לדבר כל שר, אולם יש לו ערך רב מאד ללימוד דרכי השיווק.

הוועדה רוצה להמליץ בפני שר האוצר למצוא דרך לשחרר כופסאות תרכיזים אלה ממט, במסגרת החוק או תוך הכנסת תיקון קל בו.

הוחלט להמליץ בפני שר האוצר למצוא דרך במסגרת החוק לביטול הטלת יהב-מגן על תרכיזי מיץ הדר קפואים.

ב. חשובות שר האוצר על שאלות חברי הוועדה

היו"ר י. גורי: פרט לשאלות שהוצגו לשר האוצר על ידי ברי הוועדה, מעוניינים אנו לשמוע מפיו אינפורמציה על עוד שלשה עניינים: א. הצעת שר האוצר במכתבו לוועדת הכספים, שלא לכלול בפרטום ושימות הנשומים מוגיט מסויימים; ב. הצעה לסדר היום בכנסת בדבר השחתפות הממשלה בחברת "מקורות" הועברה לוועדה לפני ה גרא הקודמת ואנו חייבים לכנסת חשובה בענין זה - אם שר האוצר יכול כבר למטור לנו החלטות הממשלה בענין זה במידה ונתקבלו; ג. ענין חגמוליה לנכית קורבנות הנציט - ענין שהועבר אלינוגם כן כהצעה לסדר היום. העברנו סיכומיה של ועדת המשנה לענין זה לידי שר האוצר. גם האוצר טיפל בכך ונדמה לי כי הענין כבר בשי במידה מספיק כדי מסירת הודעה.

בענין סוגי נשומים מסויימים בקשר אליהם התעוררה שאלת הפרטום, היו בוועדה כמה דעות. ראשית, אם מפרטמים צריך לפרטם את כולם, כדי לא ליצור בבור אוריה גרועהטביב ענין זה. שנית, אם מציעים חלוקה לפיה לא יפורטמו נשומים שהכנסותיהם למטה מסכום ידוע, יש לנהוג אחר דין בדיוק הן לגבי שכירים והן לגבי עצמאיים. שלישית, חלק גדול של חברי הועדה אינם מסבליים את הדעה כי אין לפרטם בנקים ואגודות שתופיות לאשראי.

שר האוצר ל. זשכול: הוחלט בשעתו על פרטום רשימת הנשומים כמכשיר לדרבון, וכדי להקרב לחלומיה של אמת. אנו יודעים כי לגבי השכירים קרובים אנו פחות או יותר לאמת, הודות לסדר הקבוע, ולפיכך חתיה הכנה רשימת השכירים ופרטומה עבודת הינם המעט. כמו כן חשבנו כי אין טעם לפרטם את שמות העצמאיים שהכנסתם לפי דעת כשרד מס ההכנסה אינה מגיעה לאלפיים לירות, כי גם כאן אין מקום לחשש רציני להשתמטות ממס. לא קבענו 3000 לא 2000 כיון שלכולם ברור כי הכנסותיו של השכיר גלויות יותר. יתכן כי בשנה אחת נפרטם דוקא את הסוגים שהפעם אנו מציעים להם לכלל הפרטום. מלבד זאת החומר נמצא כבר בבית הדפוס, והכנסת שנויים כאלה פרושט עיכוב רב והוצאה גדולה נוספת. אשר לבנקים, הטענה היא כי זו חטרוקטורה מאד עדיפה. נגיד הבנק אומר כי הוא שולט בבנקים ומאזניהם פתוחים. ד"ר ברט חושש כי מאד לא רצוי להטניט אותם לענין זה, והוא טוען כי הוא מביע דעה זו בידיעתו של נגיד הבנק.

בענין "מקורות" החליטה ועדת השרים הכלכליים לפני כמה שבועות להציע שהממשלה תכנס לבעלותה של "מקורות" כשותף בטליש. אח הנמוקי לכך הסברתי כמה וכמה פעמים בכנסת. ההצעה היא שגם המוכנות תהיה כותפה בליט. הוטל על ועדה בת שלשה שרים (שר הפיתוח, שר המשפטים ונכ"י) להכנס לטדורים המעשיים עם המוכנות ועם המוסדות המסקיים של ההסתדרות. זה יחייב להעביר חלק מן ההוצאות למניות וכן סדורים טכניים אחרים, זו טאלה של זמן.

י. ספיר:

לצורך הדיון אני רוצה לדעת מהן ההשקעות ב"מקורות" ומנין באו. אני רוצה לדעת מה יהיה מצב ההשקעות של השותפים אחס רוצה הממשלה להכנס בשותפות, בסוף שנת הכספים 1956/57 איזה חלק מהשקעותיו של כל שותף יתפך למניות; אם יש כבר איזה שהוא מושג על הקולקולאציה של מחיר המיט, והאם הוא יכול רביח על ההשקעות, חוץ מן הפחת. דעתי היא כי אם אין רוצים להפוך את מחיר המיט לבלתי ניתן לנשוא, אין ההשקעות יכולות לשאת רביח.

י. בדר:

אני מבקש לקבל פרטים בקשר לכל 97 החברות הממשלתיות לגבי העקרון לפיו דורשת הממשלה רוב בהנהלה ורוב בעלי זכות הצבעה.

ש. פורדר:

הצעתי פעם שהממשלה תבטיח לעצמה "גברנר שייר", וזה יפשר לה להכריע בעניינים בעלי חשיבות צבורים.

שר האוצר ל. אשכול:

לדעתי לא זה הקובע.

אשר לנכים נפגעי הנצים, הוקמה באוצר ועדה לקביעת עובדות. היא הגישה מחקנותיה רק לפני יומיים, ומאחר שזה יצטרך לבוא לידי ביטוי תקציבי, יש להביא זאת ביום א' לוועדת השרים הכלכליים כדי שתקבל הצעה מטוכמת.

דרך אגב רוצה אני להעיר כי כולנו מחליטים בקלות רבה מאד שעה שהמדובר על חוקי הוצאה. אחרי כן מגיע היום בו צריך לטכס את התקציב השנתי, ומחברר שהרבה יותר קשה למצוא כיטוי להוצאות אלו. חוק הפצויים לנכים אלה עלול לעלות סכום גדול, אפילו עד שני מליון לירות בערך. כיום אין לדעת זאת, כי התובעים במקרים כאלה מתחילים להויע רק אחר האישור, ואין בסיס ממשי לכל אומדן שהוא כיום. אנו משלמים כבר פצויים פנסיות וחגמוליים לנכים שנפלו קרבן לכל מיני מלחמות, ורציתי כי תדעו שחוק זה יצטבר לסכום הוצאה נוסף גדול וחשבב לא לשכוח זאת. וך ההחלבות הגדולה. אם ידרשו ממני להציע מנין לקחת את הכסף אהיה במבוכה. לאחר תוספת השכר שעלתה על מה שהכנסנו לתקציב, תוספת היוקר החדשה ובודאי צריך יהיה להפדיש משהו גם לחוסר עבודה. זוהי בודאי סיבה לתוספת מיסים שכבר היו קיימים טפקות או אפשר יהיה לגייסם. לפני חודש הבאתי לממשלה הצעה לקצוצים שיחנו אולי חסכון של 5-6 מליון לירות.

י. ספיר:

עובדה היא כי על ידי חוקים שנחקבלו כבר בכנסת לגבי נכים מטובים שונים, הוטלה כבר מעמסה כבדה מאד על הצבור. בכל זאת השאלה היא מדוע שונה דינט של אלה המגיעים היום; צריך לראות בהם חלק של אחו כלל שאנו דואגים לו.

א. בהיר:

כדאי שהממשלה תעשה פעולה מוקדמת על מנת לברר לפני העברה החוק בכנסת בכמה חתבטא תוספת זו.

היו"ר י. גורי:

נשיאות הכנסת פנתה אלי בעקבות בואה של משלח מטעם נכים אלה, בשאלה מתי נסיים את הדיון. אמרתי במידה מסוימת ל בטחון כי הועדה תוכל כפי הנראה לסיים בשבוע הבא את דיונה, ואני מבקש את שר האוצר לסייע לי לעמוד בדבורי.

שר האוצר ל. אשכול:

עלי להשיב על עוד כמה שאלות שהוצגו לי. מישהו שאל מה מסקנת הבדיקה בפרשת וכיטח מכונית חדשה ויקרה על יד עובד המדינה. החשובה היא כי המוכנות היא מטפוח סטנדרדי ולא יקרה. מטפל בכך נציב שרות המדינה.

שאלה שניה היא על מסקנות לגבי האדמיניסטרציה של
מס ההכנסה, בקשר לפסק הדין של הלופט חטי"ן. מזמן קיימח הוראה לבדוק כל
חשבון מוגש, אם לפי דעת הימאי אין הוא בטיח להערכה. עליו לנמק זאת בחי
וגם להודיע למשלח המס את הסיבות לאי קבלתו של החשבון הזה. במקרה זה
היחה הנמקה יטודיה בחוך החיק. ההנמקה שנמסרה בעל פה למשלח המס לא הובאה
בהודעה השומא לנשוק. העחק פסק הדין נשלח לפקיד השומא ועכשיו שולחים
מוזר המחביר את הצורך בבדיקה החשבונות והנמקה מספקת לנישום. במיוחד
הובא לידיעחם כי עלעובדי האגף חובה לקבל חשבונות אלה אלא אם יש להם
מעמים מסתברים להניה שאינם נכונים, ואז צריך לנמק זאת.

אשר לשאלה השלישית בענין פירור ממלווה חובה של
בעלי דירות ברחוב מטודלה 32, ניתנו כאן הסברות.

בקשר לשאלה על תשלומים לחברי הממשלה נוסף
למשכרתם, בקשתי את החשב בעצמו שיכין זאת, ואני אדאג שזה יגיע לחברי
הוועדה.

שאלה חמשיח מבקשת באורים על ידיעות שהופעו
בעתונות על חכניות הממשלה לשנויים יטודיים במדיניותהשכר, ייצור, מסי, ו
עזה למובטלים וכו'. כשיהיה לי מה להשיב על כך פמשלה בשם הממשלה,
אביא זאת.

מר סוזייב בקש פרוט 10 הנקודות של תוספת היוקר.
1) עלייה שכר ורווחים - 3 נקודות (בירה 0,15 נקודות, טיגריות
0,21 נקודות, לחם 0,4 נקודות, עזרת בית 0,26 נקודות, מסי עיריה 0,75
נקודות, מס אחיד 0,46 נקודות, שכר דירה 0,67 נקודות; לגבי מסי עיריה
ומס אחיד נרשם רק חלק מן העליה). 2) יחב מגן - 0,3 נקודות. 3) מחירי
ירקות - 5 נקודות (בחודש זה יורו ב-2-3 נקודות) 4) שונות (שמורי דגים,
גריסים וכו') - 1,2 נקודות. 5) שאריח מן החישוב הקודם - 0,4 נקודות -
יחד 10 נקודות.

י. פורדר:
זו הפעם השניה שהחלק הגדול ביותר של עלייה
האינדקס נגרם על ידי החקלאות. או שהאינדקס בנוי
בצורה בתי מחאימה, או שחלה עליה בלתי מובנת במחירי הייצור.

שר האוצר ל. אשכול:
יש ועדה צבורית הקובעת את האינדקסבא רגע לפני שנת
כשהחרנו את הרצועה, וז כל אחד רוצה יותר.

2. סדר עבודה הוועדה עד לפגרא

היו"ר י. גורי:
יש כמה חעיפים שאין כל אפשרות לדוח את הדיון בהם
מלווה חובה, חקוניות בפקודת מס ההכנסה, בנק הח
חוק אמנה בינלאומית לממוץ וכן יש להניח כי יעבירו לנו את
חוק התגמולית לנכיים קרבנות הנאצים. לגבי דוח מבקר המדינה חייבים אנו
לפי החוק להניח על שלחן הכנסת חכומים והאעות ב-30 ביוני ולא יהיה זה
מכובד לדחות זאת עד חחילת נובמבר. בקשתי את מזכיר הכנסת לכלול טעיף
זה במדר היום של השבוע האחרון, ואתה נמסר לי כי הדבר בטפק. אני מציע כי
הועדה תצטרף לפנייתי להאריך את המושב באם יהיה צורך כדי לסיים דיון זה
בכבוד הראוי לנו. אני משוכנע כי לא רק אני אלא גם הצבור לא יוכל להבין
קיפוח זה של הענין בשל החפזון לסיים אתהמושב.

מזכיר הכנסת מ. רוזטי:
הדרישה לסיים את המושב בטוף יולי באה מצד
חברי הכנסת ולאמצד הנשיאות. פרט לדבריי
שועדה הכספים טרם סיימה את הדיון בהם, אין לכנסת כמעט במה לדון.

י. פורדר:
שיטת הדיון בדח מבקר המדינה בשנה שעברה היחה
לקויה מאד. אין כל סיבה שבגללה אי אפשר לדחות
אח התחלת הפגרא ובהתאם לכך את סיומה.

א. בהיר:
בקשתי את היושב-ראש לקיים ישיבה עם יושב-ראש
הועדה הצבורית ליב-מגן, כדי לטמוע מה הוברר שם
ומה ההמלצות שהם יכולים להמליץ בפנינו לצורך כיסוי התוספת הדרושה לחקציב
הבטחון.

י. בדר:
אני מבקש את היושב-ראש שיעשה כל שביכולתו, אולי
יחד עם מבקר המדינה, כדי שהדוח יתפרסם היום או
מחר.

היו"ר י. גורי:
עברתי על דוח זה ואינני מוצא שיש בו סודות צבאיים
המסכנים את הבטחון. אם חברי הועדה סבורים כמוני,
אפשר להחליט על החרת פרסומי. לא ברור לי מי צריך לבצע את האקט של פרסום.
אתקשר בעניין זה עם מבקר המדינה.

בענין השלמים (הצעה לטדר היום של מר טוזייב)
על הועדה להניח מסקנות על שלחן הכנסת.

בקשתי את חברי הועדה להגיש הצעותיהם בקשר לשאלות
האשראי. אם לא תוגשנה הצעות, חובתי להודיע לכנסת כי אין לוועדה כל הצעות
בנדון זה.

במידה וישאר זמן, קבענו עדיפות לדיון
בשלוש שאלות: חקציב מטבע זר, שיחה עם השר נפתלי בעניני של"ח ומל"ח
וחברת החשמל. דוח מבקר המדינה נדון בוועדת המשנה, ואילו מליאת הוועדה
תקדיש לו רק זמן קצר, על סמך הצעות הטינוח שאכין, כרגיל.

הישיבה ננעלה בשעה 11